

Ayahuasca komunitní průvodce Chacruna Institutu pro povědomí o sexuálním zneužívání

Zneužívání není nikdy Vaše chyba. Pokud se něco stane, promluvte, vyhledejte pomoc!

Sexuální zneužívání a špatné zacházení namířeno vůči účastnicím v kruzích ayahuascy jsou bohužel poměrně rozšířené. Přesná čísla je obtížné získat, protože většina případů nikdy nevyjde na světlo; nicméně, v rámci ayahuasca komunity je problém všeobecně znám. Jako organizace zaměřená na poskytování veřejného vzdělávání a kulturního porozumění v oblasti rostlinných léčiv v Chacruna Institutu pro psychedelické rostlinné léčiva nechceme ženy odradit od pití ayahuascy, ale spíše zvyšovat povědomí o sexuálním obtěžování a nabízet praktické návody v zájmu zachování bezpečí účastnic ayahuasca obřadů a komunit. Zatímco náš průvodce je zaměřen na prevenci situací zneužívání ženských účastnic mužskými šamany, ve kterých dochází k zneužití nejčastěji, uvědomujeme si, že zneužívání je páčáno i opačným pohlavím nebo namířeno proti jiným skupinám. Tato příručka nabízí kulturně citlivý přístup ke zvyšování povědomí a zamezení zneužívání v typických situacích bez snižování toho, že zneužívání je nezákonné a nepřijatelné za všech okolností.

Proč k sexuálnímu útoku dochází v kontextech léčení ayahuascou?

Sexuální útoky v kontextu ayahuascy zahrnují široké spektrum zneužití, včetně invazivního dotýkání, “konsenzuálního” sexuálního styku mezi léčitелеm a účastníkem a znásilnění. Zneužívání účastníků léčitelů a facilitátorů v prostředí ayahuasca obřadů je, jako každý sexuální útok, zneužitím moci. Jedná se o hrubou zvrácenost v dynamice mezi léčitелеm a účastníkem, ve které léčitel nebo facilitátor využívají své pozice moci a odpovědnosti k uspokojení osobních sexuálních a mocenských zájmů. Je to obzvláště škodlivé a šokující vzhledem k tomu, že mnoho žen, které pijí ayahuascu, hledají uzdravení ze sexuálních traumat utrpěných v minulosti. Sexuální vztahy mezi léčitелеm a pacientem nebo náboženským vůdcem a jeho následovníkem jsou zjevným porušením léčitelско-pacientského a náboženského kodexu chování. Globalizace ayahuascy představuje složité kulturní výměny, při kterých často dochází ke kontaktu a střetu mezi místními a globální morálními kodexy a rodovými vztahovými normami, což ještě víc komplikuje vztahy léčitel-pacient nebo náboženský vůdce-následovník. Mnoho lidí ze Západu se dnes účastní obřadů ayahuascy v Jihoamerickém prostředí, kde jsou běžné vzájemné mylné představy o tom “druhém”. Například, “šamani” jsou často v Západních představách velmi romantizováni jako božské či dokonalé bytosti. Někteří Jihoameričtí a nepochybně i Západní muži se těchto zveličených představ o léčitelích naučili využívat. Stejně neoprávněně mohou být vnímány Západní ženy místními muži jako sexuálně promiskuitní. Hospodářské nerovnosti a pobídka dál komplikují tyto mezikulturní interakce, díky nimž se místní léčitelé mohou pokusit zlepšit své finanční vyhlídky a sociální postavení tím, že vstoupí do vztahů se Západními ženami. To je zvláště běžné v současném kontextu komercializace ayahuascy. Tyto mezikulturní úvahy však nemohou plně vysvětlit sexuální zneužívání v kontextu ayahuascy, protože existuje i sexuální zneužívání Jihoamerických žen Jihoamerickými léčitelů a Západních žen Západními léčitelů.

Sexuální zneužívání mezi léčitелеm a pacientem je patrné v duchovních i léčivých komunitách napříč kulturami a v průběhu času. Mnoho šamanů nebo náboženských vůdců prohlašuje, že mají zvláštní schopnosti, které mohou uzdravovat; mohou prosazovat „tantrická“ cvičení a sexuální kontakt, o

nichž tvrdí, že mohou uzdravit z minulých traumatických zážitků. Mohou argumentovat, že je to způsob, jak „znovu nabít posvátnou sexuální“ nebo že „společnost je moralistická a nechápe svobodu sexu“ atd., aby tím získali sex. Případy takzvaného „konsenzuálního“ sexu mezi léčitелеm a pacientem a náboženským vůdcem a jeho následovníkem často zahrnují velkou mocenskou nerovnováhu a úmyslné klamání a manipulaci ze strany léčitele. Navázání údajně konsenzuálních vztahů představuje několik výzev.

Chacruna si je vědoma toho, že existuje mnoho léčitelů, náboženských vůdců a zprostředkovatelů, kteří pracují s ayahuasca s velkou integritou. Vědomí potenciálně relevantních souvislostí, ve kterých dochází ke zneužití, nám umožňuje činit informovaná rozhodnutí. Každý jednotlivec má tělesnou autonomii a má právo na vlastní rozhodnutí. Každý má v jakékoli situaci, ve které se necítí pohodlně, právo říci „ne“ a odstoupit od situace, v níž se mu/jí nelíbí. V tomto průvodci Vám nabízíme k posouzení postupy, které se vztahují k typickým situacím zneužívání. Tyto doporučení byly vytvořeny ve spolupráci se ženami a muži z různých komunit ayahuasca napříč kulturami, včetně domorodých i Západních obětí a přeživších zneužívání, léčitelů ayahuascy a ceremoniálních facilitátorů. Oslovili jsme také výzkumníky a regionální odborníky. Vezměte prosím na vědomí, že tato příručka se snaží pokrýt domorodé, městské, náboženské, terapeutické, neošamanské a New Age skupiny, a proto jednotlivé body níže nemusí být použitelné ve všech kontextech. Použijte prosím svůj nejlepší úsudek.

Bezpečnostní zásady

1. Zvažte pití ayahuasky s přáteli. Účast na ayahuasca obřadech nebo na jakékoli léčebné praxi osamotě s léčitелеm byla častým prostředím, ve kterém dochází k sexuálnímu zneužívání. Doporučujeme proto zvážit doprovod důvěryhodnou osobou.

2. Zvažte pití se zkušenými ženami nebo páry. Jako preventivní opatření navíc je vhodné zajistit, že na Vámi vybraném obřadu pracují ženy-léčitelky nebo facilitátorky. Mnoho renomovaných míst nyní zajišťuje přítomnost zkušených žen pro asistenci v průběhu obřadu a zajištění bezpečí ženským účastnicím.

3. Prověřte si lokalitu a léčitele. Zkontrolujte pověst centra, šamana či náboženského vůdce, se kterým se chcete zúčastnit ceremoniálu, prostřednictvím stránek s recenzemi, minulých účastníků a lidí zkušených v této oblasti. Důrazně přitom doporučujeme konzultovat ženy.

4. Není nutné, aby se léčitelé dotýkali intimních částí těla nebo jakékoli oblastí, se kterou nesouhlasíte. Některá léčení jsou individuálně zaměřena na tělo účastníka, jako například „sopladas“ (šaman fouká tabákový kouř přes Vaše tělo; obvykle hlavu, hrud', páteř, ruce a nohy) a „limpiezas“ nebo „baños de plantas“ (rostlinné koupele, přičemž nasycené rostliny se lijí na účastníky), ale jejich součástí NENÍ dotýkání se Vašich intimních partií. Pokud se Vás šaman, náboženský vůdce nebo facilitátor dotkne způsobem, který je Vám během „léčení“ nepřijemný, máte právo trvat na tom, že s tím nesouhlasíte. Můžete na tuto

záležitost upozornit a probrat přímo na místě s důvěryhodnými facilitátory, organizátory obřadu nebo jinými osobami mimo prostředí obřadu.

5. „Curaciones“, „Sopladas“ a „Limpiezas“ nepožadují svléknutí oblečení.

Určitě není nutné, abyste byla nahá. Je pravda, že v některých kolumbijských yage tradicích je obvyklé, že jsou účastníci vyzváni, aby si svlékli košili na „limpiezu“, ale podprsenka nebo halenka je běžně ponechána. To platí také pro rostlinné koupele, pro které můžete mít na sobě plavky, spodní prádlo nebo cokoli, v čem se cítíte pohodlně. Léčitel Vám může nabídnout „speciální“ nebo individuální léčení mimo obřad, což může být velmi prospěšné, vězte ale, že vždy můžete přerušit nebo odmítnout jakékoli ošetření. Možná je v tu chvíli vhodné požádat jiného účastníka nebo důvěryhodného osobu, aby s Vámi byla přítomna během takového ošetření. Máte právo být asertivní ve svých osobních potřebách a cítit se pohodlně, a to bez ohledu na jakýkoli odpor léčitele.

6. Dejte si pozor na varovné signály naznačující sexuální úmysly léčitele.

Například: pokud vyjadřuje komplimenty ohledně Vašeho vzhledu, příliš se Vás dotýká, říká Vám, že jeho ženě nevádí, že má sex s jinými ženami, povzbuzuje Vás k paktu o mlčenlivosti a diskrétnosti mezi vámi, říká, že Vás chce naučit milovat magii, tvrdí, že ayahuasca může posílit sexuální aktivitu, nebo říká, že jste výjimečná, vyvolená, a nabízí Vám obřadní a náboženské postavení. Mějte se v takových případech na pozoru, protože tyto druhy komentářů a chování se ukázali být známkou toho, že se Vás léčitel pravděpodobně pokouší svést.

7. Sexuální styk mezi léčitelem a pacientem během obřadů nebo přímo po obřadech není v tradicích Ayahuascy přijatelný.

Pokud s Vámi vůdce obřadu chce mít sex během obřadu nebo brzy po něm, dopouští se přestupku. Takové jednání je považováno za nevhodné a duchovně nebezpečné ve všech tradicích.

8. Sexuální styk s léčitelem Vám nedává zvláštní sílu a energii.

Je to relativně běžný argument mužů, kteří chtějí mít sex s účastníky svého obřadu; může to být také hlavní motivací pro to, že ženy někdy flirtují, flirtování opětuji nebo dobrovolně navazují s léčiteli sexuální vztahy. Přesto, že žádnému účastníkovi nelze říkat, jak zacházet s vlastním tělem, vyspat se s šamanem z Vás neudělá šamana, ani Vás nevléčí ze sexuálního traumatu z minulosti.

9. Při interakci s původními léčiteli zvažte kulturní rozdíly a místní normy chování.

V Západní kultuře existují některé spíše benigní interakce, které mají jiné významy jinde a mohou být kulturně nevhodné a nepochopené. Otevřené nebo zvnitřněné mizogynní tendence, které vidí ženy jako pasivní - což znamená, že k tomu, aby došlo k sexu, mužům stačí být slovně nebo fyzicky sugestivní - jsou rozšířeným problémem v Jižní Americe i jinde. Při interakci s léčiteli a jejich komunitou je užitečné zvážit kulturní rozdíly, protože určité chování, jako je například být s muži o samotě, dát komplimenty, delší oční kontakt nebo „svobodomyšlné“ chování, jako třeba nahé koupání na veřejných místech, mohou

být nesprávně vyložena jako gesta sexuálního zájmu. Netvrdíme, že nesprávná interpretace mezikulturních norem chování je oprávněná, pouze že může být pro jednotlivce prospěšné povědomí o těchto potenciálních chybných interpretacích.

10. Zvažte kulturní rozdíly a lokální zvyklosti v oblékání. Na ne-místní ženy se často pohlíží jako na žádoucí, exotické a sexuálně promiskuitní napříč kulturami. Bez odsouzení těchto mylných představ a jejich původních domněnek může být pro Vaši vlastní ochranu užitečné zvážit místní zvyklosti v oblékání při účasti na obřadech a cestování po zahraničí. Nošení neodhalujícího oblečení je ve skutečnosti běžným požadavkem mnohých duchovních, meditačních a jiných léčebných center.

11. Chraňte svůj osobní prostor. Fyzicky a duchovně: Před, během a po obřadu. Léčitelé s integritou to budou respektovat. Neměli byste se cítit povinni zapojit se do slovní nebo fyzické komunikace s léčiteli, facilitátory nebo kýmkoli jiným, a to ani během obřadu, ani po něm.

12. Dávejte si pozor na léčitele nabízející jiné psychoaktivní látky než ty, které byly použity během obřadů. Používání dalších psychoaktivních látek uvnitř a vně obřadů, kromě léčivých rostlin používaných v odvaru z ayahuascy a pro šamanské diety, je někdy spojeno se scénářem zneužívání. Tyto látky mohou být prezentovány jako „léky“ nebo léčebné postupy zahrnující hojení energetické nerovnováhy nebo „uvolňování sexuální čakry“.

13. Je to šaman, ne svatý! Pamatujte, že šamani a další ceremoniální nebo náboženští vůdci jsou muži (a ženy) s lidskými vadami, sexuálním nutkáním a potenciálem zneužít svou moc a způsobit újmu. Nemusí nutně žít podle mravních standardů, které bychom od duchovního vůdce očekávali. Představovat si určité jedince, že mají nadlidské kvality je pravděpodobně mylné a nebezpečné.

14. Pokud dojde k, vyhledejte podporu. Netrpte v tichosti. Není to Vaše vina, pokud zažijete zneužití. V ideálním případě promluvte přímo na místě nebo informujte někoho ve vedení ze samotného prostředí obřadu. Pokud dokážete zneužití okamžitě nahlásit, můžete tím vyslat silnou zprávu, že to nebude tolerováno a potenciálně chráníte ostatní ženy. Nemusíte se však cítit bezpečně, abyste to hned nahlásila, nebo si plně uvědomíte, že k zneužití došlo až poté, co se odehrálo. U žen, které byly dříve traumatizovány, je velmi časté, že v situaci zneužití nebo v nepříjemné situaci reagují „zamrznutím“. Máte právo nahlásit toto zneužití později, i když jste to v době, kdy se zneužití odehrávalo, nedokázala řešit. Vyhledejte vnější podporu a v případě potřeby právní pomoc. Různé země mají různé právní předpisy; zkuste se informovat o svých právech a o tom, kde lze incident nahlásit.

15. Dejte si pozor na to, co by mohlo vypadat jako konsensuální sex. Souhlas by měl být vyjádřen ve vzájemně pochopitelném jazyce, kde „souhlas“ znamená to samé pro všechny strany. Pokud uvažujete o sexuálním styku se šamanem nebo facilitátorem, mějte na paměti, že konsensuální sex může stále zahrnovat nerovnováhu a zneužití moci. Podle některých šamanských praktik je také možné, aby obřadní vůdci úmyslně ovlivňovali účastníky v pocitu přitažlivosti k nim prostřednictvím magie lásky a dalších technik. Poskytněte si čas pro integraci a odeznění účinků ayahuascy a její často vznikajícího pocitu zmocnění nebo euforie odezněli, a abyste mohla použít jasný úsudek.

16. Dejte si pozor na romantické zapojení. Může dojít k pocitu přitažlivosti vůči „ayahuasquerovi“ nebo jinému účastníkovi. V rámci obřadného zážitku mají některé ženy sny a vize o šamanovi nebo jiných spoluúčastnících a mohou před, během a po obřadech zažívat sexuální vzrušení. Takové pocity jsou normální a člověk by se za ně neměl stydět.

17. Pokud víte o sexuálním zneužívání nebo jste jeho svědkem, promluvte! Všichni jsme zodpovědní za boj proti pohlavnímu zneužívání v našich komunitách. Spolupráce je nezbytná k odsouzení pachatelů a eradikaci sexuálního zneužívání v kruzích ayahuascy.

Resources

Fernandez, A. C. (2018). Sexual abuse in the contexts of ritual use of ayahuasca. www.chacruna.net. Retrieved from <https://chacruna.net/sexual-abuse-contexts-ritual-use-ayahuasca/>. Tento text je adaptací originálu: Fedrnandez, A. C. (2018). Power and legitimacy in the reconfiguration of the yagecero field in Colombia. In B. C. Labate & C. Cavnar (Eds.), *The expanding world ayahuasca diaspora: Appropriation, integration and legislation* (pp. 199–216). New York City, NY: Routledge. Článek si můžete stáhnout zde: <https://www.researchgate.net/publication/326876956> *Power and legitimacy in the reconfiguration of the yagecero field in Colombia*

Peluso, D. (2018, October 5). Ayahuasca's attractions and distractions: Examining sexual seduction in shaman-participant interactions, www.chacruna.net <https://chacruna.net/sexual-seduction-ayahuasca-shaman-participants-interactions/>. Tento text je adaptací originálu: Peluso, D. (2014) Ayahuasca's attractions and distractions: Examining sexual seduction in shaman-participant interactions, in B. C. Labate & C. Cavnar (Eds.), *Ayahuasca shamanism in the Amazon and beyond*. New York City, NY: Oxford University Press. Článek si můžete stáhnout zde: <https://www.researchgate.net/publication/290436641> *Ayahuasca's attractions and distractions examining sexual seduction in shaman-participant interactions*

Tuto publikaci si můžete stáhnout v dalších jazycích:

<https://chacruna.net/community/ayahuasca-community-guide-for-the-awareness-of-sexual-abuse/>